

**KANCELARIA
SENATU**

BIURO ANALIZ, DOKUMENTACJI
I KORESPONDENCJI

Warszawa, 11 marca 2024 r.

BADK.DPK.133.37.2024 MK

P11-10/24	Data wpływu petycji 12 stycznia 2024 r.
	Data sporządzenia informacji o petycji 11 marca 2024 r.

USTAWA O PETYCJACH

TEMAT

**ZOBOWIĄZANIE PODMIOTU ROZPATRUJĄCEGO PETYCJĘ
DO PUBLIKACJI SKANU ZAWIADOMIENIA
O SPOSOBIE ZAŁATWIENIA PETYCJI**

WNOSZĄCY PETYCJE: petycja indywidualna

Dawid Prusak.

PRZEDMIOT PETYCJI:

Podjąć inicjatywę ustawodawczą dotyczącą zmiany art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, w celu zobowiązania podmiotu rozpatrującego petycję do umieszczania na stronie internetowej informacji zawierającej odwzorowanie cyfrowe (skan) zawiadomienia o sposobie załatwienia petycji wraz z uzasadnieniem.

UZASADNIENIE WNOSZĄCEGO PETYCJE:

Autor petycji wnosi o zmianę ustawy o petycjach, w taki sposób, aby podmiot rozpatrujący petycję był zobligowany do zamieszczania na stronie internetowej skanu odpowiedzi na petycję, wzorem obecnie funkcjonującego obowiązku (art. 8 ust. 1) zamieszczania odwzorowania cyfrowego (skanu) petycji. W tym celu petytor wnosi o dodanie w art. 8 ust. 2 wyrazów „w tym odwzorowanie cyfrowe zawiadomienia o którym mowa w art. 13 ust. 1”.

W uzasadnieniu wnoszący petycję podniósł argument, że w obecnym stanie prawnym organy rozpatrujące petycje nie są wprost zobowiązane do publikowania zawiadomień o sposobie ich załatwienia wraz z uzasadnieniem, co prowadzi do sytuacji, że część organów tego nie wykonuje. Nie istnieją jednak powody do nieupubliczniania tego dokumentu, gdyż każdy obywatel może w ramach prawa do uzyskania informacji publicznej zwrócić się o dostęp do treści takiego dokumentu.

Zdaniem wnoszącego petycję, wprowadzenie proponowanej zmiany przyczyni się do większej aktywności obywateli, pozytywnie wpłynie na ich zaangażowanie w funkcjonowanie państwa oraz władz samorządowych, a także poprawi jakość debaty publicznej.

Autor petycji wskazał, że za pozytywne rozpatrzenie petycji uzna wprowadzenie innych zbliżonych zmian prawnych, które będą skutkowały obowiązkiem każdorazowego publikowania zawiadomień o sposobie załatwienia petycji.

STAN PRAWNY:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) w art. 63 stanowi, że każdy ma prawo składać petycje, wnioski i skargi w interesie publicznym, własnym lub innej osoby za jej zgodą do organów władzy publicznej oraz do organizacji i instytucji społecznych w związku z wykonywanymi przez nie zadaniami

zleconymi z zakresu administracji publicznej. Tryb rozpatrywania petycji, wniosków i skarg określa ustawa.

Ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) określa zasady składania i rozpatrywania petycji oraz sposób postępowania organów w sprawach dotyczących petycji (art. 1).

Petycja może zawierać zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego danych osobowych podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, o którym mowa w art. 5 ust. 1 (art. 4 ust. 3).

Petycja składana w interesie podmiotu trzeciego (art. 5 ust. 1) zawiera także imię i nazwisko albo nazwę, miejsce zamieszkania albo siedzibę oraz adres do korespondencji lub adres elektroniczny tego podmiotu.

Ustawodawca w art. 8 ustawy sprecyzował obowiązki podmiotu rozpatrującego petycję w zakresie informowania o przebiegu prac nad daną petycją. Podmiot rozpatrujący petycję lub urząd go obsługujący jest zobligowany do niezwłocznego zamieszczenia na stronie internetowej informacji zawierającej odwzorowanie cyfrowe (skan) petycji, datę jej złożenia oraz - w przypadku wyrażenia zgody, o której mowa w art. 4 ust. 3 ustawy - imię i nazwisko albo nazwę podmiotu wnoszącego petycję lub podmiotu, w interesie którego petycja jest składana (art. 8 ust. 1).

Informacja jest niezwłocznie aktualizowana o dane dotyczące przebiegu postępowania, w szczególności dotyczące zasięgniętych opinii, przewidywanego terminu oraz sposobu załatwienia petycji (art. 8 ust. 2)

Podmiot rozpatrujący petycję zawiadamia wnoszącego petycję o sposobie jej załatwienia wraz z uzasadnieniem w formie pisemnej albo za pomocą środków komunikacji elektronicznej (art. 13 ust. 1).

Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2024 r. poz. 307).

Przepisy ustawy stosuje się, z zastrzeżeniem ust. 2-4, do realizujących zadania publiczne określone przez ustawy (art. 2 ust. 1):

- 1) organów administracji rządowej, organów kontroli państwowej i ochrony prawa, sądów, jednostek organizacyjnych prokuratury, a także jednostek samorządu terytorialnego i ich organów;
- 2) jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych;
- 3) funduszy celowych;

- 4) samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz spółek wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej;
 - 5) Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego;
 - 6) Narodowego Funduszu Zdrowia;
 - 7) państwowych lub samorządowych osób prawnych utworzonych na podstawie odrębnych ustaw w celu realizacji zadań publicznych;
 - 8) uczelni;
 - 9) federacji podmiotów systemu szkolnictwa wyższego i nauki;
 - 9a) instytutów badawczych;
 - 9b) instytutów działających w ramach Sieci Badawczej Łukasiewicz;
 - 9c) jednostek organizacyjnych tworzonych przez Polską Akademię Nauk;
 - 10) Polskiej Komisji Akredytacyjnej;
 - 11) Rady Doskonałości Naukowej
- zwanych dalej "podmiotami publicznymi".

Przepis art. 13 ust. 2 pkt 1 stosuje się również do podmiotu, któremu podmiot publiczny powierzył lub zlecił realizację zadania publicznego, jeżeli w związku z realizacją tego zadania istnieje obowiązek przekazywania informacji do lub od podmiotów niebędących organami administracji rządowej (art. 2 ust. 2).

Podmiot publiczny realizujący zadania publiczne (art. 13 ust. 2) przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego albo z użyciem środków komunikacji elektronicznej do przekazywania danych pomiędzy tym podmiotem a podmiotem niebędącym organem administracji rządowej: zapewnia, aby system teleinformatyczny służący do wymiany danych pomiędzy tym podmiotem a podmiotami niebędącymi organami administracji rządowej, poza minimalnymi wymaganiami, o których mowa w ust. 1, spełniał wymóg równego traktowania rozwiązań informatycznych; publikuje w Biuletynie Informacji Publicznej lub udostępnia w inny sposób: zestawienie stosowanych w oprogramowaniu interfejsowym systemu teleinformatycznego struktur dokumentów elektronicznych, formatów danych, protokołów komunikacyjnych i szyfrujących oraz testy akceptacyjne, z zastrzeżeniem ust. 4.

DZIAŁANIA POWIĄZANE:

Rzecznik Praw Obywatelskich, na wniosek obywatela, zwrócił się do Grażyny Ignaczak-Bandyń Szefowej Kancelarii Prezydenta RP (pismem z 16.12.2022 r., sygn. VII.604.18.2022.MP) z prośbą o wyjaśnienie przyczyn, dla których w Biuletynie Informacji Publicznej Kancelarii Prezydenta RP nie są publikowane skany odpowiedzi na petycje (skany

zawiadomień o sposobie załatwienia petycji) kierowane do Prezydenta RP. Czy Kancelaria Prezydenta przewiduje wprowadzenie odmiennej praktyki w przedmiotowym zakresie?

Rzecznik Praw Obywatelskich wystosował też zapytanie (pismem z 21.12.2022 r., sygn. VII.604.18.2022.MP) do Mateusza Morawieckiego Prezesa Rady Ministrów, w którym zwrócił się z prośbą o wyjaśnienie: dlaczego w centralnej administracji rządowej nie stosuje się jednolitej praktyki w zakresie publikowania na stronach internetowych ministerstw skanów odpowiedzi na petycje (zawiadomień o sposobie załatwienia petycji)? Czy Premier przewiduje podjęcie działań zmierzających do ujednoczenia wskazanej praktyki?

Rzecznik, po przeprowadzeniu analizy stron internetowych poszczególnych ministerstw stwierdził, że w przypadkach Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Sprawiedliwości oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, udzielone odpowiedzi na petycje nie były publikowane na stronach internetowych (publikowano wyłącznie skany petycji oraz lakoniczne komunikaty „udzielono odpowiedzi w dniu...”). Z kolei, w przypadku Kancelarii Prezesa Rady Ministrów zamiast skanu odpowiedzi na petycję publikowano bardzo krótkie ich streszczenia.

Rzecznik Praw Obywatelskich zwrócił się do Prezesa Rady Ministrów z wnioskiem o podjęcie inicjatywy ustawodawczej zmierzającej do zmiany ust. 2 w art. 8 ustawy o petycjach. Zmieniony przepis obligowałby podmiot rozpatrujący petycję do publikowania skanu zawiadomienia o sposobie załatwienia sprawy. W opinii Rzecznika, nie jest wykluczone, że źródłem niejednolitej praktyki w omawianym zakresie jest pewna niejednoznaczność art. 8 ust. 2 ustawy o petycjach w aktualnym brzmieniu.

W Sejmie X kadencji prowadzone są prace nad petycją (BKSP-155-X-6/23) w sprawie zmiany ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach w zakresie obowiązku umieszczania zawiadomienia o sposobie załatwienia petycji na stronie internetowej wniesioną przez Andrzeja Halickiego.

Petycja została **16 stycznia 2024 r.** skierowana do Komisji do Spraw Petycji. Prace na petycją nie zostały zakończone.

INFORMACJE DODATKOWE:

Przepisy art. 8 ust. 1 i 2 ustawy o petycjach znajdują zastosowanie wyłącznie do podmiotów, które prowadzą strony internetowe, na skutek obowiązku prawnego lub bez takiego obowiązku, albo ich strony są prowadzone przez zewnętrzną jednostkę (urząd obsługujący dany podmiot). W szczególności podmiotami zobowiązanymi do zamieszczenia

informacji na stronie internetowej są podmioty wymienione w art. 2 ust. 1 i 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.

Artykuł 8 ust. 1 ustawy o petycjach, nie ma zastosowania do podmiotów rozpatrujących petycję, które nie mając prawnego obowiązku stosowania systemów teleinformatycznych, nie prowadzą strony internetowej. Przepis ten nie może być bowiem samoistną podstawą do nakazywania takim podmiotom zakładania lub prowadzenia strony internetowej wyłącznie dla celów przedmiotowej ustawy.

Zamieszczenie informacji o petycji powinno nastąpić niezwłocznie, czyli bezpośrednio po jej otrzymaniu lub wystąpieniu zdarzeń wymagających aktualizacji zamieszczonej już informacji. Informacja jest na bieżąco aktualizowana o dane dotyczące przewidywanego terminu jej rozpatrzenia oraz sposobu załatwienia petycji.

W sytuacji, gdy podmiot właściwy do rozpatrzenia wniosku petycyjnego zwróci się o opinię do innych podmiotów, ustawa zobowiązuje go do poinformowania o tym fakcie na stronie internetowej. Podmiot nie jest zobligowany do upublicznienia treści takiej opinii, jednak nie istnieją przeszkody by to zrobić, o ile opinia ta nie zawiera informacji niejawnych lub prawnie chronionych.

OPRACOWAŁA

Marzena Krysiak

WICEDYREKTOR

Danuta Antoszkiewicz